

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztályozás

362.7

Szerző:

Cím: *Javulnak a pesti gyerekek*

Forrás:

*Uj Nemzedék*Bn
(Hely)

1925. 3. 25.

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Hely

Idő

"1925"

Személy

Helvszám

Javulnak a pesti gyerekek

A rendőri gyermekbiróság adatai szerint csökkenőben van a fiataalkorúak bűnözése — Rendőri gyermekotthon létesül a Szövetségutcában

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

Szinte hihetetlenül hangzik, de a statisztika számadatai így állítják: *javulnak a pesti gyerekek*, évről-évre kevesebb lesz azoknak a fiataalkorúaknak a száma, akik a Szerb-utcai kapitányságon működő gyermekbiróság elé kerülnek. A statisztika pedig mindig hü tükre szokott lenni a való állapotoknak s így valónak kell elfogadnunk a rendőri gyermekbiróság statisztikáját is. Pedig a tapasztalat azt mutatja, hogy kedvezőtlen gazdasági viszonyok kihatással vannak a fiataalkorúak bűnözésére is. Már pedig a gazdasági viszonyok ma nem mondhatók éppen a legrózsásabbnak, a gyerekek bűnözési statisztikája mégis állandóan javuló tendenciát mutat.

Erről az érdekes körülményről érdeklődtünk a rendőri gyermekbiróság vezetőinél, *Geguss Dániel dr.* rendőrfőtanácsosnál és *Simon István* rendőrtanácsosnál, akikről a gyermekbiróság működéséről és a fiataalkorúak körében tapasztalt erkölcsi állapotokról az alábbi információkat kaptuk:

Gyermeküldözés helyett gyermekvédelem

A rendőri gyermekbiróság csak átmenetileg foglalkozik a csavargáson, koldulással és egyéb kihágásokon ért fiatalokkal. Ugyüket innen átteszik a

büntetőtörvényszéken működő gyermekbirósághoz. A rendőri gyermekbiróság mindinkább átalakult *gyermekvédelmi szervvé* és kivétel nélkül beleavatkozik minden olyan ügybe, amelyben gyermekről van szó. Ha tudomására jut, hogy egy gyermek valahol *erkölcsi romlásnak van kitéve*, vagy ha valamelyik szülőről jelentés érkezik, hogy a megengedett szigorú durvábban bánik gyermekével, akkor nyomban ott teremnek a rendőri gyermekbiróság közegei és a *gyermek érdekében* fellépnek. Ezek az úgynevezett *gyermek-közigazgatási ügyek* és ezekről is pontos statisztikát vezetünk.

Előfordult például olyan eset, hogy egy *apáról* olyan jelentés érkezett, hogy *hülyére verte a gyermekét*. Egy nyolcéves kisgyerekről volt szó, aki csakugyan formálisan behülyült a bántalmazásokba. A szomszédok vallomásai szerint a brutális apa *kiöltötte a gyereket a nyelvét, megragadta és annál fogva vonszolta a földön*. Az állatiasan durva apa ellen természetesen megindult a bünvádi eljárás.

Sok baj van az eltévedt fiataalkorúakkal is. *A falusi kislány Pesten* esete például igen sokszor megismétlődik. Akadnak olyan fiatal cselédeányok, akik vidékről jönnek fel Pestre szolgálni. Itt első nap, amikor még teljesen ismeretlenek a helyi viszonyokkal, elküldik őket valamilyen tüzletbe és *a falusi kislányok*

bizony tökéletesen eltévednek Pesten. Sirva kóborolnak az utcán és a rendőrnök sokszor még azt sem tudják megmondani, milyen utcában és milyen helyen szolgálnak. Ilyen esetekben szabályszerű nyomozást kell lefolytatni a — kenyéradó gazdák felkutatására.

Az igazságügyi gyermek

Talált gyermek is igen sok akad. Ezeket, ha 12 évet még nem haladták meg, a gyermekmenhelyre küldik, a 12 éven felülieket azonban igen nehéz elhelyezni, mert a Patronázs állami intézmény, fenntartása az *igazságügyi* tárca körébe tartozik, a rendőri gyermekbiróság viszont a *belügyi* tárca terhére működik. A patronázs tehát nem hajlandó átvenni a fiataalkorúkat, ha nem követett el valami bűncselekményt. Ily esetben a gyermekbiróság úgy segít a dolgon, hogy *igazságügyi gyerekeket csinál a belügyi gyermekből*. A patronásznak olyan címen adja át a talált gyereket, hogy azt valamilyen kihágáson — kolduláson vagy csavargáson — érték. A humánus felfogás így kénytelen teltetni magát a bürokratikus paragrafusokon, mert különben a talált gyereket nem lehetne elhelyezni sehol és pusztulásnak lenne kitéve. Természetesen a Patronásznak is igaza van a maga szempontjából, mert hiszen nem lépheti túl a törvényszabta kereteket.

A lányok szomorú statisztikája

Ezek az esetek merítik ki a rendőrbiróság gyermekvédelmi tevékenységét. *Gyermekkriminológiát szempontból a gyermekbiróság statisztikája a rossz gazdasági viszonyok ellenére is örvédetes javulást mutat*. Azt nem lehet megállapítani, hogy ez a javulás a valóságban is végbement-e.

nem pedig csak a statisztika számadataiban, tény azonban az, hogy *bár a gyermekbiróság és szerveinek létszáma és tevékenysége semmivel sem csökkent, a gyermekbűnözés arányszáma mégis jelentősen kevesbbedett*.

A gyermekbiróság statisztikájának tanúsága szerint ugyanis, amíg 1923-ban 1915 gyermeket csavargásért, 224-et pedig koldulásért vontak felelősségre, addig 1924-ben már csak 1598 csavargó és 85 kolduló gyermek akadt, vagyis a kolduló *gyermek*ek száma *egyharmadára csökkent*.

Egyéb kihágási ügy volt 1923-ban 4148, míg 1924-ben csak 3332. A gyermekvédelmi, úgynevezett közigazgatási ügyek viszont 262-ről 555-re szaporodtak 1923-ról 1924. évre. Ez a számadat csak a rendőrbiróság fokozott gyermekvédelmi tevékenységét tanúsítja. A gyermekbiróság minden gyermekre vonatkozó panasz ügyében lelkiismeretesen eljár. A fiatalok lányokra vonatkozó statisztika azonban kedvezőtlen. Míg 1923-ban 1103 lány került a gyermekbiróság elé, addig 1924-ben 1211. A fiugyermekek a csavargásban, míg a lányok a titkos prostitúcióban vezetnek. A nyomor és a könnyű pénzszerezési lehetőség téríti a fiatalok lányokat rossz utra és ezek a lányok a legtöbb esetben menthetetlenek. A fiugyermekek ma már nem üzik annyira a csavargás valamikor gondtalan mesterségét, jobban megbecsülik a meleg otthont valami hideg kuckónál. A lányok ellenben jobbak ki vannak téve a csábításnak és vakon rohannak bele vesztükbe. Jellemző és szomorú adat, hogy a gyermekbiróság elé került fiatalok lányokat majdnem mind kórházba kell küldeni különböző súlyos fertőző betegségekkel. Es erről az utról már nagyon nehéz, majdnem lehetetlen a visszatérés...

A fiugyermekek bűnözési statisztikájának javulását talán arra is vissza lehet vezetni, hogy a háboruban meglazult szü-

lői fegyelem ismét megszüldült, — a családfő visszatért a háborúból, vagy új apát kapott az árva, — és a családi élet felbomlóban levő kötelékei is összeforróttak. És ezt elsősrban a gyermek érzi meg, a gyermek, akiknek soraiban majdnem olyan erkölcsi puszítást végzett a háboru, mint élelpusztítást a fronton...

Nem használ a dorgálás

A gyermekbíróóság büntetési nemei a dorgálás, a pénzbüntetés és az elzárás. Ujabban gyakran alkalmazza a rendőrbíróóság a dorgálás helyett a pénzbüntetést, mert a dorgálást a mai gyermek a tapasztalatok szerint *nem tartja büntetésnek*. A törvény meg is engedi a keresettel bíró fiatalkorakkal szemben a pénzbüntetés alkalmazását. Különösen az apróbb kihágások miatt a gyermekbíróóságra került diákok hánynak fittyet a dorgálásra. Ez arra kényszerítette a gyermekbíróóság vezetőit, hogy erősebb eszközökhöz nyuljanak. Egy régi rendelet alapján átíratbam közlik a diákok iskolaigazgatójával a dorgálási büntetést, ez azután igen kellemetlen következményekkel jár a bűnösre nézve. A diák *igazgatói megrovást és magaviseletből hármást kap*, amellott büntetését az egész iskolában nyilvánosságra hozzák. Ennek az intézkedésnek azután megvan a hatása.

Nagyon jól bevált büntetési eszköz az *úritzetben tartás is*. A kis bűnösrel közlik, hogy délután hat óráig ott kell maradnia a bíróság gyerekfogdájában — papirgatluskára. Ugy, mint az iskolában szokás. Gyakorlatban van a *próbára bocsátás is*. Ezt főként az eltévelyedett lányokkal szemben alkalmazzák. Először lelkére beszélnek, felfedik előtte vetke szörnyű következményeit, majd kijelentik, hogy bizonyos időre próbára bocsátják. Ha addig nem követ el semmit, elengedik a büntetését, ha igen *még súlyosabb büntetésben részesül*. A kis delikvenst azután megfigyelik és ha a próbát kiállja, büntetlen marad botlásáért. Az ilyen próbátételek sok esetben nem marad el a kedvező erkölcsi következménye, mert ömuralomra tanítja a bűnöst. Ha visszaesik és megállapítják róla, hogy bűnében megrögzött, akkor a fiatalkoruak bírósága elé kerül a büntetőtörvényszékre. Ez a bűnöst legtöbb esetben javítóintézetbe küldi. Hogy azonban ott megjavul-e, az kétséges.

Rendőri gyermekotthon létesül

A rendőri gyermekbíróóság mellett működik a Patronázs-szervezet is, amely 5—6 évvel ezelőtt alakult. A Patronázs a hozzá beosztott detektívek és jótékony hölgyek útján állandóan figyeli a fiatalkoruak környezetét, erkölcsi állapotát és ahol baj van, arról jelentést tesz a gyermekbíróóságnál. Ez a humánus szervezet társadalmi úton tekintélyes alapot létesített és pillanatnyi segélyben részesíti az arra rászoruló segénysorsu szülőket.

Amellott átmeneti rendőrségi gyermekotthon létesítésén is fáradozik és erre a célra meg is vásárolt egy Szövetség-utcai házat. A lakók kitelepítése folyamatban van és talán már az ősz folyamán megnyilhat ez az otthon, amelynek szükségét a rendőri gyermekvédelem már régóta érezte. Itt a bíróság elé került gyermek megfelelő milióban, gondos felügyelet mellett tartózkodik és nem vegyül a rendőri fogdák többi obskurus lakója közé.

A Patronázs-egyesület azonkívül a vidéki rendőrségek bevonásával minden évben rendőrgyermeknyaralattási akciókat rendez, amely addig mindig igen nagy sikerrel járt. A gyermekek vidéki gazdák-

nál, egészséges környezetben, állandó felügyelet mellett töltenek teljes két hónapot és megerősödve kerülnek haza. Akadt olyan gyermek, aki a nyaralás ideje alatt 10—12 kilót hizott. Évente 120—150 gyermeket helyez el vidéki nyaralásra a Patronázs.

Ilyen humánus és áldásos tevékenységet fejt ki mostanában a rendőri gyermekbíróóság, amely valamikor réme volt a gyerekeknek, ma azonban — ha szükséges — *mentőóra és atyai jötevénye is*. Megállapítjuk, a gyermekbűnözési statisztika csökkenése nem kis részben annak az emberies és a kornak megfelelő szellemnek tulajdonítható, amelyet a rendőri gyermekbíróóság jelenlegi vezetői ebben a nagy hivatást betöltő intézményben megkönszítottak.